

УДК 378.147

DOI 10.18372/2786-5487.1.16690

Ярема Олена

викладач,

КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж

імені Маркіяна Шашкевича»,

м. Броди, Україна

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ НУШ

Анотація. У статті розглянуто проблеми формування соціокультурної компетентності, обґрунтовано способи використання Інтернет-технологій у процесі навчання іноземної мови, позначені умови для формування соціокультурної компетентності здобувачів освіти з урахуванням Інтернет-технологій.

Ключові слова: соціокультурна компетентність, Інтернет-ресурси, Інтернет-технології.

Annotation. The article considers the problems of socio-cultural competence formation, substantiates the ways of using Internet technologies in the process of learning a foreign language, identifies the conditions for the formation of socio-cultural competence of students on the basis of Internet technologies.

Key words: socio-cultural competence, Internet resources, Internet technologies.

Застосування технічних засобів навчання вже давно увійшло в структуру навчального процесу у заклади фахової передвищої освіти. На нинішньому етапі актуальним стає впровадження інноваційних методів навчання, якими є

інформаційні технології, зокрема застосування Інтернет-ресурсів у навчанні іноземної мови майбутніх вчителів початкової ланки НУШ. Інформатизація освіти нині передбачає застосування швидкодіючих носіїв інформації великого обсягу, нових інформаційних та телекомунікаційних технологій, медіа-технологій тощо. Сучасні Інтернет-технології відкривають широкі можливості і для викладачів, і для здобувачів освіти.

Важливість формування соціокультурної компетентності здобувача освіти фахової передвищої освіти з іноземної мови в процесі формування професійної компетентності є одним із невідкладних завдань, як відзначається вітчизняними та зарубіжними вченими. Підготовка соціокультурно компетентного вчителя іноземної мови початкової ланки НУШ дозволяє подолати бар'єр, що виник між визнанням за соціокультурною компетентністю важливої ролі в особистісно-професійному становленні майбутнього вчителя іноземної мови і недостатньою розробленістю науково-методичного забезпечення розвитку соціокультурної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови початкової ланки НУШ в системі фахової передвищої освіти.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, однією з вимог до підготовки здобувачів освіти є формування міжкультурної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти. Формування даної компетенції ґрунтується на певному змісті навчання, компонентами якого є сфери, теми, ситуації, філологічні та країнознавчі знання, мовні навички, навчальні та компенсаторні вміння. Найважливішою частиною змісту навчання виступають знання країн, що виступають фундаментом формування соціокультурної компетенції [2].

У дослідженні Н. Білоцерківської визначено поняття «соціокультурна компетентність майбутнього вчителя» як інтегративного особистісного утворення майбутнього вчителя, сукупність знань, умінь і якостей, що забезпечують ефективну соціокультурну діяльність [1, с. 12]. Соціокультурна

компетентність є важливим складником професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови, формування якої невід'ємне від понять толерантності, міжкультурного діалогу, відкритості та міжкультурної співпраці.

Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів іноземної мови початкової ланки є складний, поступовий, неперервний процес активної теоретичної й практичної діяльності студентів, спрямованої на здобуття соціокультурних знань, стійкої мотивації до соціокультурної діяльності, здатності успішного спілкування з представниками різних культур й змоги почуватися впевнено та комфортно в іншомовному соціокультурному середовищі.

Найефективнішим є використання сучасних Інтернет-технологій для розвитку соціокультурної компетентності майбутніх вчителів іноземної мови початкової ланки НУШ. Інтернет-технології розглядаються як сукупність форм, методів, способів, прийомів навчання ІМ з використанням Інтернету. На думку П.В. Сисоєва, М.М. Євстігнеєва у дидактичному плані мережа Інтернет, включає, принаймні, два основних компоненти: форми телекомунікації та інформаційні ресурси [3].

Форми телекомунікації – це комунікації за допомогою Інтернет-технологій (електронна пошта, відео-чати, веб-конференції тощо).

Інформаційні ресурси мережі Інтернет містять текстовий, аудіо- та візуальний матеріал з різної тематики. Однак для того, щоб здобувачі освіти не загубилися у величезній кількості інформації різного змісту та якості, а навпаки отримали корисний досвід та задовільнили освітні та професійні інтереси та потреби, з'явилася необхідність у розробці спеціальних навчальних Інтернет-матеріалів, спрямованих на навчання здобувачів освіти працювати з ресурсами мережі Інтернет [3].

Сучасні Інтернет-технології (блог-технологія, вікі-технологія та подкасти тощо) дозволяють розвивати такі соціокультурні вміння у здобувачів освіти:

- збирати, узагальнювати, класифікувати, систематизувати та інтерпретувати культурознавчу інформацію, використовуючи різноманітні

джерела, включаючи Інтернет; готувати культурознавчі матеріали, що відображають культурні та гострі соціальні аспекти культури країни мова якої вивчається, використовуючи Інтернет-ресурси, Інтернет-ЗМІ, мультимедійний матеріал;

- проводити аналогії, протиставлення, узагальнення при порівнянні фактів, явищ культури, подій у культурному житті співтовариств;
- брати участь у дискусії мовою, що вивчається при обговоренні культурознавчих аспектів життя народу країни мови, що вивчається;
- вибирати соціокультурно прийнятний стиль спілкування;
- розпізнавати та інтерпретувати соціокультурно-марковану лексику та диспут.

Важливим фактором формування соціокультурної компетенції є застосування нових технологій навчання. Як показує досвід, проєктна діяльність, навчання у співпраці, ігрові технології, технологія проблемного навчання розвивають інтерес до іншомовного спілкування. Одним із способів ефективного формування соціокультурної компетенції можуть бути навчальні Інтернет-ресурси. Перевага використання Інтернет-технологій у процесі навчання іноземної мови не викликає сумнівів. Інтернет ресурси дозволяють індивідуалізувати та диференціювати роботу з здобувачами освіти. Насамперед, вони не вимагають встановлення дорогих ліцензійних програм, ресурси можна створювати самостійно, доступ до даних ресурсів можливий з кількох комп'ютерів чи смартфонів одночасно, та й існує можливість дистанційної роботи зі здобувачами освіти. А це важливо саме зараз під час карантинних обмежень у зв'язку з світовою пандемією Covid-19.

Доступність величезного обсягу різноманітної інформації та різноплановість побудови навчальних сайтів визначають багато варіантів роботи користувача з навчальними матеріалами, наприклад, застосування рубрик: full English grammar with explanations and examples; fully searchable grammar subjects; learning games and tests; writing section; punctuation section; spelling help; multi-dictionary lookup; direct access to online services; vocabulary

section, etc. При опрацюванні граматичного матеріалу пропонуються, наприклад, такі сервіси: explanation of all main verb forms in English; graphical representation of verb timelines; examples and illustrations; audio and video grammar presentations; list of English irregular verbs; direct access to sites and services; optional access to grammar exercises online, etc.

Ресурси мережі Інтернет є безцінною та безмежною базою для створення інформаційно-предметного середовища освіти та самоосвіти, для знайомства з культурно-історичною спадщиною країни, мова якої вивчається. Інтернет-технології покликані допомогти майбутньому вчителю іноземної мови початкової ланки НУШ створити умови для формування у здобувачів освіти комунікативно-когнітивних умінь здійснювати пошук та відбір, проводити узагальнення, аналіз та синтез, класифікацію отриманої соціокультурної інформації. Інтернет-ресурси, які є невід'ємною частиною життя сучасного покоління, можуть використовуватися як платформа для розвитку пізнавальних процесів, комунікативно-мовленнєвих умінь, культурного кругозору, їх творчої активності, духовно-моральної сфери та естетичних смаків. Системна робота з апробації Інтернет-ресурсів у навчальному процесі сприяє підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови та культури іншої країни.

Список використаних джерел

1. Білоцерківська Н.Г. Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків, 2009. 20 с.

2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

3. Сысоев П.В., Евстигнеев М.Н. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникационных Интернет-технологий. Москва : Феникс, Глосса-Пресс, 2010. 180 с.